

[Per Stig Møller]

For få år siden regnede man egentlig talt katastrofen for uundgåelig. Romklubben profeterede, at verden i 1985 i desperat grad ville komme til at mangle alle råvarer, og Carteradministrationen forudså i rapporten »Global 2000«, at fødevareunderskuddet ville vokse, og at fødevarepriserne ville fordobles.

Men allerede nu, ganske få år efter disse katastrofeprofetier, kan vi konstatere, at der er så stort et overskud af råvarer, at råvarepriserne er faldet i en grad, der har forværret ulandenes kriser betydeligt, samt at flere og flere lande er blevet ikke kun selvforsynende, hvad angår fødevarer, men også eksporterende.

Disse revolutionerende forandringer er ikke mindst fremkaldt af videnskaben, der har nedsat produktionens behov for råvarer markant. Lad mig give et eksempel. 50 kg fiberglaskabler transmitterer nu lige så mange telefonsamtaler, som 1.000 kg kobberkabler, samtidig med at man kun bruger 5 pct. af den energi til fremstilling af den omtalte mængde fiberglas, man bruger til at fremstille de 1.000 kg kobberkabler.

Videnskaben har inden for landbruget skabt ny såsæd, som især Indien har haft glæde af, og dermed er i adskillige lande lagt grunden til nye afgrøder, der har gjort profetien om et fødevareunderskud til skamme, hvis man i øvrigt udvikler teknologien.

Derfor er bioteknologi og genbanker nødvendige for den videre udvikling. Anvendelsen af de nye teknologier har været springbrættet for flere ulande i deres march frem mod deres status som nylig industrialiserede lande. Disse lande har lidt under få råvarer, store befolkninger, begrænset industri og ensidig eksport, således som tilfældet er i de fleste fattige lande.

Gennem anvendelse af ny viden, nye økonomiske politikker, uddannelse og indførelse af en differentieret produktionsstruktur, som ikke mindst har opdyrket landenes komparative fordele på verdensmarkedet, har de vendt håbløse tilstande til så væsentlige økonomiske fremskridt, at deres status som særligt begunstigede lande nu er til revision.

Af disse lande kan ikke alene de fattige, men også de rige lande lære – ja, vi bliver sikkert nødt til det alle sammen, hvis vi skal være med på vognen i det 21. århundrede.

Den fremtidige konkurrence vil føre miljømæssige katastrofer med sig, hvis ikke vi bliver enige om nogle spilleregler, der gælder og re-

spekteres af alle. Sådanne spilleregler er indført for flere af verdens truede arter, men må videreføres til hele miljøet.

Brundtland-rapporten påpeger en række miljøområder såsom havene, Antarktis, rummet, skovene, landbruget. For dem alle gælder, at det især er de industrialiserede landes fremfærd, der har fremkaldt den truende situation, og den bliver naturligvis ikke mindre truende af, at flere lande industrialiseres eller under det økonomiske pres tvinges ud i en rovdrift, der eksempelvis får ørkenen til at vandre.

Og for alle områderne gælder det, at intet land kan redde ret meget alene. Verden må trække på samme hammel, og hver region i verden må anerkende de miljømæssige grænser. På disse områder er bevidstheden da også stigende og indsatsen blevet mangfoldigere. Lad mig nævne nogle stykker:

Vi er som medlemmer af EF ved at begrænse overfiskeriet. Vi er gået i gang med at rense spillevandet og udledningerne til havene fra landbruget. Både i EF og nationalt øger vi miljøforskningen og styringen af miljøet. I EF er vi ved at finde midler til at begrænse landbrugets overskudsproduktion, hvis oplagring skatteborgerne betaler, og hvis tilblivelse naturen har betalt. Vi har indført og fastholdt høje energipriser og begrænser dermed energiforbruget. Vi er i gang med at skabe regler, som forhindrer dumpning i de regionale have, og må sætte gang i Østersøforhandlingerne for at få et rent hav.

Fremtiden kræver mere af os, men forudsætningen for at nå mere er, at man overhovedet kommer i gang. Og vi er i gang. Vi skal videre med forskning, teknologiudvikling, landbrugsforskning, bioteknologi, miljøteknologi og en teknologisk udvikling, der gør det muligt at øge den økonomiske vækst uden at skade miljøet. Vi skal fortsætte med en politik over for de fattigere og fattigere udviklingslande, der fremmer en bæredygtig udvikling af en global økonomi, men på en måde, der respekterer disse landes egne kulturer, retten til forskel, og udvikler kvindernes rettigheder og muligheder samt deres og mændenes almene menneskerettigheder.

Brundtland-rapporten har påpeget problemerne og udstukket visse løsningsforslag. Den har også – i modsætning til katastroferapporterne, som kun er ganske få år gamle – den for-